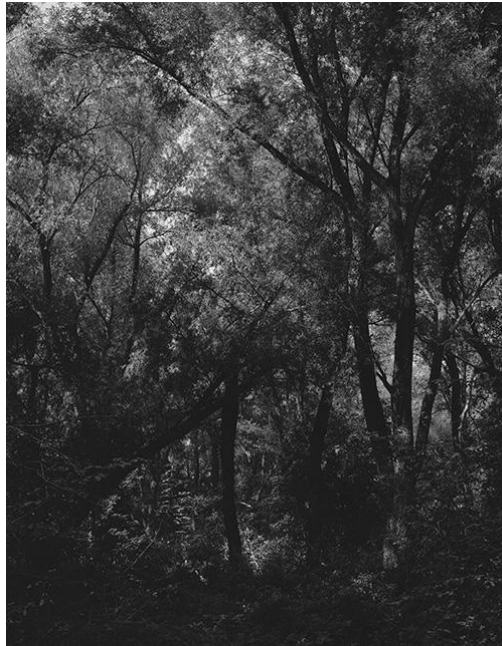

DE WILDERNIS VAN ALMERE

door Maria Barnas voor Museumtijdschrift nr 8 nov./dec. 2014

Met zijn werk zet kunstenaar Misha de Ridder (NL, 1971) niet zozeer landschappen neer als wel manieren waarop je naar het landschap kunt kijken. In zijn atelier aan de Krom Boomsloot, in de binnenstad van Amsterdam, laat hij me een foto zien van een dichte begroeiing, Set IV / Analoge baryte print / 20 x 25 cm / 2014. De foto is zo scherp, dat mijn oog niet weet waar het zich op moet richten. Het dwaalt als een nerveuze vogel van blad naar blad naar tak.

De Ridder heeft goede redenen om niet met een digitale camera te werken. 'Dit is echt een etsje van de natuur. Alles staat erop, ook de details die fijner zijn dan je kunt waarnemen. En omdat dit een handprint is, zijn er grijstinten haalbaar met een eindeloze schakering. Dat kun je met een inkjet print vergeten.' Ik heb de indruk dat ik in het beeld val, in een diepte die eindeloos is - terwijl ik weet dat deze bomen staan afgebeeld op papier. Er is een val in de diepte, maar ook in bossen die ik eerder heb gezien. Ik moet denken aan de ingehouden wildernis van schilderijen van Courbet (1819-1877) met bomen die afzonderlijk niet spectaculair zijn, maar samen een oppervlakte vormen waar je als toeschouwer in wilt binnendringen. Waar Courbet een lichtvlek, een paadje, een vogel biedt om je verbeelding langs te leiden, weigert De Ridder je een richting of handvat te geven. Hij zoekt juist de afwezigheid van het anekdotische, om de onverschilligheid van de natuur te benadrukken.

Het Wilgenbos in Almere-Buiten, aan de rand van het Markermeer, ontstond begin jaren zeventig nadat de Flevopolder hier in 1968 werd drooggelegd. Om de dijken te versterken, werden matten gebruikt, geweven van wilgentakken. 'Deze takken zijn soepel en ijzersterk', vertelt De Ridder, 'maar het is levend materiaal. Als je zo'n tak in een glas water zet, schiet het meteen wortel. Het verspreidt zich net zo enthousiast als een virus.'

'In Nederland wil men bossen met lanen en eiken en beuken en de ondergrond moet kaal zijn, zonder brandnetels voor de kinderen... Maar dit is echt! Het is zonder plan, dicht begroeid geraakt. Het is vijandig. Ik denk niet dat je in Nederland dichterbij oer-wildernis kunt komen, behalve misschien op de bodem van de Noordzee.'

'Ik heb meer wilgenbossen gevonden in de Flevopolder, maar hier is het licht het meest sprankelend, mogelijk door de aanwezigheid van al dat water. Het water reflecteert als een spiegel in de hemel. De lucht reflecteert vervolgens op het Hollandse landschap. Het licht is hier schitterend.'

In het Wilgenbos gaat De Ridder mij voor, met grote regenlaars-passen. Hij zoekt een plek zonder pad, zonder menselijke inmenging. Ik zeg maar niets, om hem niet te storen.

Ik herinner me de afwezigheid van elk menselijk spoor in het gefotografeerde landschap van De Ridder en dan begin ik te vermoeden wat dit werk suggereert: de mens is niet belangrijker dan een tak, een vogel op een tak, een wilgenbos dat ruist in de wind.

Ik loop achter De Ridder aan. Zijn blik verdwijnt tussen de takken. Hij haalt zijn camera en statief tevoorschijn en verdwijnt onder een doek. Hij staat zo lang stil, dat ik hem uit het oog verlies. Het is alsof de kunstenaar uit puur kijken bestaat. Hij is één geworden met het landschap.